

2. uge

Fremadrettet tilbageblik

Femte Mosebog 1-3

”Herren jeres Gud, som går foran jer, vil selv føre krig for jer, ganske som han gjorde for øjnene af jer i Egypten. I ørkenen så du, hvordan Herren din Gud bar dig, som en mand bærer sin søn, hele den vej, I vandrede, lige til I kom til stedet her” (5 Mos 1,30-31).

Hovedtanke

Ved at se tilbage på ørkenvandringen præsenterer Moses Herren som en beskyttende pagtsgud for Israel.

Introduktion

Jeg kører på motorvejen og vil overhale et køretøj. Før jeg skifter vognbane, ser jeg i bakspejlet og derefter i venstre sidespejl. Inden jeg afslutter overhalingen, er det vigtigt, at jeg kigger i højre sidespejl. Disse tre bakspejle er ufravigelige hjælpere til at komme frem uden at bringe andre trafikanter i fare. Med deres hjælp ser jeg, hvad der sker bag mig. Derfor ved jeg, hvordan jeg skal agere fremadrettet. Tilbageblikket er næsten lige så vigtigt som at rette blikket fremad.

Ved at vende blikket bagud fortæller Moses, hvordan Gud har (ny-)skabt, bevaret og frelst sit folk i en kritisk tid i frelseshistorien. Moses underviser Israels børn inden de drager ind i Kana'an med én hovedtanke: ”Husk, hvad Gud Herren i fortiden gjorde for jer!” Vi vil i denne uge beskæftige os med denne historiektion, der ser tilbage og fremad på samme tid.

Oversigt

Søndag	Tid til opbrud	5 Mos 1,1-8
Mandag	Byrden fordeles	5 Mos 1,9-18
Tirsdag	”I ørkenen så du [selv]!”	5 Mos 1,19-33
Onsdag	En tvefold bitter lektie	5 Mos 1,34-46
Torsdag	Forholdet til amoritterne	5 Mos 2 til 3,11
Fredag	Tilbageblik og fremsyn	5 Mos 3,21-29

Tid til opbrud

5 Mos 1,1-8

Hvorfor taler Moses så udførligt om fortiden?

Hvad lægger jeg mærke til, når jeg ser tilbage på min vej med Gud?

Forståelse

Femte Mosebog består for en stor del af Moses' taler. I indledningen til den første tale opfordrer Moses folket til at overholde Guds anvisninger – *loven*. "De historiske minder begynder ved opbruddet fra gudebjerget, som i Femte Mosebog ikke hedder Sinaj, men *Horeb*. Folket vækkes fra en vis træghed (jf. 2,3): Guds nådige omsorg i hans pagt og lov danner det grundlag, hvorpå de kan og skal vove sig ind i et nyt land sammen med Gud" (SEB 216).

Anvendelse

Da Moses her taler til folket, er de 40 år, som Gud talte om, opfyldt. Lige som dengang er det også nu tid til en ny æra, som Moses fører folket ind i. Han henleder folkets opmærksomhed på fortiden. Det kan også være en berigelse for os, når vi fra tid til anden ser tilbage på, hvordan Gud tidligere har ledt os. Vi ser dog ikke kun de skønne ting og det, der lykkedes, men fornemmer også fejl og fejlslag, som vi kan lære af for fremtiden.

Refleksion

"Vi har ikke noget at frygte i fremtiden undtagen, at vi glemmer de veje, som Herren har ført os, og at vi glemmer de erfaringer fra vores livshistorie" (Ellen White, *Leben und Wirken*, 224).

Byrden fordeles

5 Mos 1,9-18

Hvorfor kan Moses ikke længere bære folket alene?

Hvad gør det vanskeligt at omsætte lige ret for alle?

Hvordan kan jeg bidrage til, at andre kommer til deres ret?

Forståelse

Israel er et retssamfund. Dvs. at alle er lige for loven og skal behandles derefter. Indsættelsen af embedshierarkiet begrundes af Moses med et teologisk argument: Herren har begyndt at opfylde det løfte til Abraham om, at hans efterkommere skulle blive talrige (jf. 1 Mos 15,5). I tilknytning til versene 6-8 står der: Herren kan opfylde sine løfter og gøre det også. Folket kan derfor have tillid til, at det også gælder for løftet om landet. At drage dette i tvivl er den skyld, som der skal fortælles om i det følgende (ifølge *Stuttgarter Altes Testament*, Bd. 1, 354).

Anvendelse

For Moses har folket været en byrde, som han har båret. Men det gælder ikke kun for ham: Gud, der "som en mand bærer sin søn, hele den vej, I vandrede" (5 Mos 1,31), har vist sig som far for Israels folk og også for os i dag. Hvor oplever jeg, at nogen bærer en tung byrde for andre? I hvor høj grad er jeg parat til at bære en byrde for andre, selvom det ikke er min opgave? Hvad får mig til at gøre det? Hvad afholder mig fra at gøre det?

Refleksion

I 2 Mos 32,32 beder Moses til Gud: "Gid du dog vil tilgive dem deres synd!" Ordet for at tilgive er egentlig at bære. Moses beder altså Gud om at bære deres synd, fordi det er den måde, synd overhovedet kan tilgives (Es 53,4-5).

"I ørkenen så du [selv]!"

5 Mos 1,19-33

Hvorfor ville israelitterne ikke indtage det land, der var udspejdet?

Hvilke informationer fra "spejdere" motiverer mig til at gå nye veje?

Forståelse

Beretningen om udspejdningen af Kana'an fortælles i 4 Mos 13 og 14.

"I det følgende afsnit fremhæver Moses, at det, at folket nægter at indtage landet, skyldes deres vantro, som set i lyset af deres guddommelige frelseserfaring er ubegribelig og utilgivelig" (SEB 217).

Egypterne blev slået med plager. Vandet delte sig foran det flygtende folk. En skystøtte viste dem vejen om dagen, og en ildsøjle oplyste lejren om natten. Mad faldt ned fra himlen. Vandet sprang af klippen. Buddene blev forkyndt fra himlen under lyn og torden-skrald.

Anvendelse

Sommetider synes vi, at det dog burde være let for israelitterne at have tillid til Gud, set i lyset af de mange undergerninger. Hvor rimeligt dette synspunkt er, kan diskuteres. Hvilke årsager kan der have været til denne mistillid, når Gud nu havde gjort så mange undere?

Glømsomhed plager ikke kun mennesker i en fremskreden alder. Allerede meget tidligere kan det ske, at selv vigtige begivenheder, som vi "har set med egne øjne", går i glemmebogen. Det kan føre til, at visse erfaringer skal gentages flere gange. Moses' ord kan motivere os til at lade Guds undere bundfælde sig i vores hukommelse, så vi også fremover kan være optimistiske og fulde af håb.

Refleksion

"Min sjæl, pris Herren, glem ikke hans velgerninger!" (Sl 103,2).

En tvefold bitter lektie

5 Mos 1,34-46

Hvordan reagerer israelitterne, da de erkender, at de har syndet?

Vækker Guds handling forståelse eller manglende forståelse hos mig?

Hvordan passer det ind i mit billede af Gud?

Forståelse

"Herren reagerer på vantro og lydighedsnægtelse med forkyndelsen af sin dom, som faktisk kun understreger det, Israel selv havde valgt. De, der ikke ønskede at indtage landet, behøvede det heller ikke. De vil alle være døde, når Josva begynder at indtage Kana'an. Kun Kaleb og Josva er undtaget fra dommen, fordi de ... modsatte sig folkets murren og vantro, omend forgæves" (*Stuttgarter Altes Testament*, Bd. 1, 356).

"Det ville være forkert ud fra vendingen 'for jeres skyld' at konkludere, at Moses anser sig selv som et offer, der, uden for det lovede land, dør på folket Israels vegne ... Moses havde pådraget sig Guds vrede på grund af sin egen ulydighed. Denne var imidlertid forårsaget af folkets handlemåde" (*Brockhaus Kommentar zur Bibel*, 1980, Bd. 1, 249).

Anvendelse

Israelitterne forstår, at de har syndet, og ønsker derefter at adlyde Guds ordre. Efter at dette har ændret sig, retter de sig igen ikke efter Guds anvisninger og går deres egne veje. Nogle gange handler vi på samme måde, når vi prøver at reparere det, der er brudt, ved hjælp af egne midler og metoder for hurtigst muligt at afbøde skaden. Men det er bedre med rettidig omhu, når vi lytter til og ser på, hvad Guds "reparationsplan" går ud på. Den kan se helt anderledes ud end det, vi oprindeligt havde tænkt.

Forholdet til amoritterne

5 Mos 2 til 3,11

Hvorfor lader Gud somme tider Israel sejre, når han andre gange stiller sig imod dem?

Hvad giver mig sikkerhed for, at Gud "kæmper" for mig?

Forståelse

Når Israels folk med Guds hjælp sejrede, betød det samtidig, at andre stammer blev udryddet. I 5 Mos 20,18 er udførelsen af forbandelsen "begrundet med faren for at blive forført til afgudsdyrkelse, som ikke forekommer i byer uden for deres eget område (v. 15) ... I praksis var der endnu større spillerum i behandlingen af de besejrede (jf. 2,34–35; 1 Sam 15,9)" (SEB 241).

Anvendelse

Vores menneskelige forståelse mangler ofte brikker i puslespillet for at kunne se hele billedet, som det præsenterer sig for Gud. Derfor er vi på den ene side nødt til at komme overens med virkeligheden, mens vi på den anden side har lov til at regne med Guds godhed, som viser sig på mange måder. Troen handler ikke kun om at stole på Gud de dage, hvor solen skinner og alt er i harmoni, men også når vi står over for ubehagelige oplevelser og i situationer, der er og bliver uforståelige for os.

Refleksion

"Som jeg ser det, var Gud tvunget til at vise sin karakter overfor mennesker, der troede på vold af hele deres hjerte. Derfor synes vold i menneskelige relationer og voldelige måder at rette forkerte ting på at være acceptable. Hvis Gud havde talt med mildere røst fra Sinaj bjerg, og hvis han havde forsøgt at argumentere med mennesker i vores referenceramme, så var han blevet ignoreret eller afvist. En hævngherrig Gud, der øvede gengæld, var en Gud, som folk på den tid følte, at de kunne stole på" (J. Sheldon, spectrummagazine.org/article/2016/08/28/making-sense-vengeful-god).

Tilbageblik og fremsyn

5 Mos 3,21-29

Hvilket forhold mellem Moses og Josva bliver synligt her?

Forståelse

Moses beder indirekte Josva om at se tilbage og forbinder dermed løftet om Guds nærvær i fremtiden (v. 21). Kort tid derefter fremsatte Moses et ønske overfor Gud, men det blev ikke opfyldt. Ikke desto mindre har Moses lov til at se det lovede land på afstand og får i denne sammenhæng til opgave at opmuntre Josva.

Anvendelse

Vi har faktisk altid mulighed for sammen med Gud at se tilbage på vores vej med ham. Derfra kan vi hente styrke og opmuntre de "Josva'er", der kommer efter os, så de er trygge og uforsagte. Men Gud giver os også et indblik i den fremtid, som han har lovet os, ved at male "det forjættede land" i profetiske billeder for vores øjne.

Resumé

Guds folk har i tidligere tider oplevet Guds beskyttelse og vejledning på mange måder. Det kan give dem styrke, glæde og håb for fremtiden.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

- 1   **Hvad er I interesseret i vedrørende jeres egen slægts historie?**
- Hvor vigtig er kendskab til vores egen menigheds/kirkes historie for jer? Begrund jeres synspunkt.**
- 2   5 Mos 1,9-18
- Hvordan fik Moses løst problemet med den permanente overbelastning? Hvad bliver stammernes overhoveder især forpligtet på?**
- Hvordan ser det ud med fordelingen af byrder i vores menigheder?**
- Hvad betyder det, at der ikke "må ske personsanseelse", når det drejer sig om "de fremmede"?**
- 3   5 Mos 1,21.26-33
- Hvordan vil I forklare folkets vantro og manglende tillid til Gud set i lyset af den fantastiske befrielse fra Egypten?**
- Hvor viser frygtsomhed og manglende gudstillid sig hos os med hensyn til menigheden? Hvilke "kæmper" og "mure" frygter vi for? Hvordan kan vi overvinde dem?**
- 4   5 Mos 2,4-5.18-19.24-25
- Med visse folk levede israelitterne i fredelig sameksistens, med andre førte de krig. Hvad udgjorde forskellen?**
- Hvilken rolle spiller slægts- hhv. åndsrelationer i vores forhold til andre mennesker hhv. kirker og religioner?**
- 5   5 Mos 3,21-24.28
- Hvordan kan vi opmuntre de unge / kommende menighedsledere?**
- Hvad kan hjælpe os til ikke at glemme fortiden, men lade den være grobund for nutiden og fremtiden?**
- 5   **Hvordan har Gud ledt jer indtil nu? Hvordan kan vi deraf lære at have endnu mere tillid til ham? (Anbefaling: Husk oplevelser med Gud fx ved at skrive dem ned i en bog eller at finde muligheder for at fortælle andre om dem.)**